

ПРЕС КЛИПИНГ

23-24. јун 2012.

НАСЛОВИ

- Незапослени у Србији: Робови на одређено време;(стр.2)
- Од 1. јула плате лекара зависиће од пацијента;(стр.3)
- Због војске дужа листа пензионера;(стр.4)
- Србији не прети банкрот;(стр.5)
- Железара Смедерево: Држава гаси и другу пећ;(стр.6)
- Евростат: У Србији скупи храна, одећа, електронски уређаји;(стр.7)
- Грађевинари траже посебно министарство;(стр.7)
- За четири године цео буџет Србије одлазиће само за плате и пензије; (стр.8)
- Рехабилитациони центри ПИО Фонда вреде око пола милијарде евра; (стр.10)
- Министарство трговине испитује узроке раста цена;(стр.11)
- Ђелић: Србији неопходна подршка ММФ-а;(стр.12)
- Министарство финансија: Држави не прети банкрот;(стр.13)
- Челична криза гаси железару;(стр.13)
- Поспремање јавног сектора;(стр.14)
- Због две плате на улици?;(стр.16)

Незапослени у Србији: Робови на одређено време

С. БУЛАТОВИЋ

Скоро никаква понуда послова довела до тога да грађани србије раде и без плате и без доприноса. Уговори су најчешће са временском клаузулом. Плата углавном касни и стиже из неколико делова

ГОДИНАМА сам била незапослена, када сам коначно нашла посао, морала сам врло брзо да га напустим. Више ме је коштало да радим него да седим код куће. О пријављивању и плаћеном здравственом није било ни говора. Плата је требало да буде око 200 евра и за тај новац се очекивало да се ради од јутра до мрака, сваке суботе, празником. Када је прошао први месец, постало је јасно да од зараде нема ништа. Обећавали су сутра, следеће недеље... Прву су ми исплаћивали у ратама од по 5.000 динара, а другу ни до данас нисам успела да извучем. И вероватно никад нећу.

Београђанка Јелена Б. у међувремену је нашла други посао. Хиљаде других радника у Србији сваки дан одлази у фирму, у њој чека вече, алж им плата измиче. Као и оверена књижица, и стаж... А на посао их враћа нада да ваљда неће тако заувек. Уколико и потпишу уговор са послодавцем, најчешће је на одређено време. Уместо да „пробни“ рок траје највише годину дана, у српском сценарију тако се проћердају године стажа.

Процене кажу да најнижу зараду, која је око 20.000 динара, у Србији прима око 142.000 радника. Званична статистика пребројала је најмање 55.000 грађана који на крају месеца не приме - ни динар. Мање од 15.000 динара месечни су приходи за око 38.000 запослених. И сви они су далеко од званичног просека, који износи око 40.000 динара. Истовремено, око 55.000 предузећа својим радницима не уплаћује порезе и доприносе.

ОДМОРИ ЛУКСУЗЗАКОН каже да радник у Србији има право на најмање 20 радних дана годишњег одмора. Многи се не сећају када су успели да се са посла извуку на више од две недеље, што је половина законског минимума. По заснивању радног односа запослени би први предах могао да тражи после пола године. У појединим предузећима на то не сме ни да помисли најмање годину дана.

Већина нема избор, јер, ионако ниска, стопа запослености у Србији и даље опада. У поређењу са мартом 2011. године у Србији ради 17.000 људи мање.

Анализа „Кварталног монитора“ Фонда за развој економске науке показује да је највећи пад запослености током пола године био у прерађивачкој индустрији, око 4.000 људи. Места су се губила и у пољопривреди и грађевинарству, као и у другим привредним гранама. Једино где се запошљавало у овом периоду су информисање и државни сектор. У администрацији и јавним предузећима успелено је 2.000 нових људи, колико и у образовању.

- Тржиште рада у Србији стагнира и мале су могућности запошљавања - упозорава Јелена Жарковић Ракић, професор Економског факултета. - Иако се у јавности најчешће говори о

високој стопи незапослености као основном проблему тржишта рада, ниска активност радне популације једнако забрињава. Заједно указују на недовољну искоришћеност реалног сектора. Коришћењем података из Анкете о радној снази Републичког завода за статистику аналитичари су посматрали и судбину незапослених људи. Односно, да ли су се случајно током шест месеци неки од њих - запослили.

- Током прошле године вероватноћа да незапослени појединац нађе посао била је веома ниска, свега 9,2 одсто - напомиње Јелена Жарковић Ракић. - У земљама Европске уније транзиција из незапослености у запосленост износи нешто мање од 30 одсто у случају Белгије, Словеније, Италије и Чешке. У Великој Британији, Аустрији, Шпанији, Литванији и Естонији око 45 одсто незапослених после годину дана нађе посао. Око 18 одсто незапослених са евиденције Националне службе за запошљавање Србије је након шест месеци изгубило вољу да даље тражи посао и повукло се са Бироа. Истовремено, вероватноћа да запослени остане без посла након шест месеци је 5,3 одсто.

Стопа неактивности - радно способних грађана Србије који не раде, али и не траже посао - из године у годину је све већа. Током 2008. износила је 37,4 одсто, а последњи подаци показују да је стигла до 40,1 одсто. А одатле људи једва да прелазе у друге категорије, било запослене, било незапослене. Током прошле године свега три одсто неактивних се обратило Националној служби за запошљавање или евентуално нашло посао.

ЗА ПРЕВОЗ - КАД ИМА

ПУТНИ трошкови (или маркица за превоз) такође је у пракси релативна категорија. Државни сектор не брине - стигну или новац или карта. У привреди, ситуација је разнолика. Ако је превоз и предвиђен, уплаћује се кад има новца. Многи послодавци о овом „луксузу“ и не размишљају.

Од 1. јула плате лекара зависеће од пацијента

Танјуг

У здравственим установама у Србији од 1. јула ступа на снагу нови систем расподеле зарада, по коме ће 40 одсто плате лекара зависити од броја регистрованих пацијената

МОКРА ГОРА - У здравственим установама у Србији од 1. јула ступа на снагу нови систем расподеле зарада, по коме ће 40 одсто плате лекара зависити од броја регистрованих пацијената, најавила је данас директорка сектора за економска питања Републичког фонда за здравствено осигурање Милица Милетић.

Превентива у лечењу учествоваће са 30 одсто у зарадама лекара, рационалност у прописивању лекова са 20 одсто и ефикасност у раду са 10 одсто, казала је Милетићева, учествујући у раду завршног панела о реформи јавног сектора, на Вивалди форуму.

Трошкови Фонда за здравствено осигурање у Србији, по глави становника, износе 261,74 евра, у Хрватској око 700 евра, Словенији око 1.200 евра, Немачкој око 5.100, док су у Швајцарској близу 6.800 евра.

Главни извори финансирања Фонда, који је планиран на око 205 милијарди динара, су доприноси за здравствено осигурање, који су у овој години предвиђени на око 143,6 милијарди

динара и чине 69 одсто свих прихода.

На другом месту прихода Фонда су трансфери од организација обавезног социјалног осигурања од око 59,5 милијарди динара или 29 одсто и на крају, из буџета је планирано око 1,05 милијарди динара, казала је она.

У 2012. највећи расходи су планирани за здравствену заштиту у износу од око 193 милијарди динара, од чега је 103,4 милијарди за секундарну и терцијарну здравствену заштиту, а на примарну здравствену заштиту 45,84 милијарди динара, док је за лекове на рецепт планирано око 24,46 милијарди динара, навела је Милетић.

Од 193 милијарди динара планираних расхода у 2012. години за плате запослених у здравственим установама су предвиђене 92,73 милијарде динара или 48 одсто, прецизирала је она.

Директор Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Драгана Калиновић навела је да је у овој години планирана наплата доприноса у укупном износу од 110,4 милијарди динара, а остварено 112,8 милијарди динара.

Кумулативно је побољшана наплата и износила је око 2,4 милијарди динара, рекла је Калиновић, али није могла да наведе разлог побољшане наплате у пензиони фонд.

Истичући да у пензионом систему има око 4,5 милиона осигураника и око 1,69 милиона пензионера, она је додала да су укупни расходи у 2011. били 501,6 милијарди динара. Учешће нето пензија у БДП-у Србије у 2011. години била је 13,3 одсто, а држава дотира пензиони фонд са око 50 одсто из буџета, навела је Калиновићова.

Вивалди форум на Мокрој Гори је завршен, а на традиционалном дводневном скупу, представници државе, привреде, економисти и међународних организација су кроз панел дискусије, анализе и сучељавање ставова, будућој влади понудили предлоге и решења из праксе и одговоре о томе шта би требало да буду кључни приоритети економске политике.

Организатор Форума били су Економски институт из Београда и Мокрогорска школа менаџмента.

Због војске дужа листа пензионера

Б. СТЈЕЉА

На терету државе има све више старосних, а све мање инвалидских пензионера, али број расте. Овога пролећа на списку 59.157 презимена више него прошле године

Пензијски фонд Србије је од априла ове године "богатији" за 59.157 нових "клијената" у односу на пролеће прошле године. Како кажу у Дирекцији Фонда, највећи удео у броју нових пензионера имају професионална војна лица.

- Од почетка ове године цивилном Фонду ПИО се припојио и војни фонд, па смо тако у јануару преузели све њихове пензионере, којих је тада било 47.114, а данас их је 574 мање - каже Јелица Тимотијевић из Фонда ПИО. - Од априла прошле године до данас се повећао и број пензионера

из категорије запослених, и то за 12.567 имена, као и број пензионера из самосталних делатности - за 3.700. Смањен је само удео бивших пољопривредника, па је данас 3.650 некадашњих ратара мање него што их је било у пролеће 2011.

И структура пензионера знатно се променила у односу на раније године. У овом тренутку је на списку Фонда чак 57,3 одсто старосних, затим 20,7 одсто инвалидских и 22 одсто породичних пензионера. Највећи пад примећен је међу инвалидским пензионерима.

УШТЕДЕ ТРАЖЕ НА ПОГРЕШНОЈ АДРЕСИ Идеју да се у републичкој каси дође до већих уштеда тако што ће се поштрити процедура одласка у инвалидску пензију и ревидирати већ постојећа решења, у Фонду сматрају апсурдном. Како кажу у Дирекцији, наш је закон међу најоштријима у Европи, а број инвалидских пензионера се непрестано смањује и то за један до два одсто годишње.

- Некада је ових пензионера било знатно више у укупном броју, па је тако 1997. године учешће инвалидских пензионера у категорији запослених, која је убедљиво најзаступљенија, износило чак 33,6 одсто. Само пет година касније спало је на 30,6 одсто, да би на крају 2011. инвалидских пензионера било свега 23,2 одсто - пореди Тимотијевићева. - Томе је свакако допринела примена поштрених прописа и ригорозни услови за одлазак у инвалидску пензију, који се примењују већ девет година уназад.

И у Сектору за медицинско вештачење објашњавају да се број оваквих захтева не смањује драстично, али да се често пишу "одбијенице" јер у скоро сваком другом предмету нема основа за потписивање решења о инвалидској пензији.

Услови за стицање инвалидске пензије су веома строги, па позитивно решење добијају само они који су проглашени потпуно неспособним за рад, а и њихово се здравствено стање прати у наредним годинама, па и донета решења пролазе кроз ревизију.

Србији не прети банкрот

Фонет

Не постоји било који основ да се износе ставови да Србији прети банкрот или криза јавног дуга, саопштило је данас Министарство финансија, уз напомену да Влада Србије редовно извршава све обавезе

БЕОГРАД - Не постоји било који основ да се износе ставови да Србији прети банкрот или криза јавног дуга, саопштило је данас Министарство финансија, уз напомену да Влада Србије редовно извршава све обавезе, попут плата, пензија и социјалних давања и да ће то наставити да чини и у наредном периоду.

У саопштењу "поводом појединих навода у медијима да држави прети банкрот, односно да се доводи у питање исплата социјалних давања грађанима" се истиче да је економска ситуација у земљи озбиљна и условљена економском кризом у Европи, због чега је ревидиран раст БДП у овој години са 1,5 на 0,5 одсто.

Међутим, како се додаје, не постоји било који основ да се износе ставови да Србији прети банкрот или криза јавног дуга, пошто је познато да Србија спада међу ниже задужене земље Европе којој је у току кризе повећан и потврђен кредитни рејтинг.

Министарство указује да је неопходно да и нова Влада настави са одговорном економском политиком, спроведе консолидацију буџетског дефицита и настави сарадњу са Међународним монетарним фондом (ММФ), јер само на тај начин Србија може одговорити економским изазовима и створити услове за повећање животног стандарда грађана.

Стога је важно и да се нова Влада формира у што краћем року, пошто постојећа у техничком капацитету није у могућности да доноси одлуке и спроводи програме од значаја за економски опоравак земље, наводи се у саопштењу.

Железара Смедерево: Држава гаси и другу пећ

Ј. ИЛИЋ

Производња ће бити заустављена почетком јула, а на принудне одморе отићи ће близу 5.000 радника. Губици се увећавају, па челичана неће радити два месеца

ПРОИЗВОДЊА у Железари Смедерево биће заустављена почетком јула, а на принудне одморе отићи ће близу 5.000 радника. Држава нема новца да финансира производњу, губици се увећавају, па се очекује да челичана неће радити два месеца.

- Висока пећ стаће 5. јула - каже, за „Новости“, Предраг Умичевић, председник Скупштине привредног друштва Железара Смедерево.

Умичевић тврди да је одлука државе да загаси пећ последица слабог пласмана челика на тржишту.

- Производња стаје због немогућности да се и ово, што се тренутно смањеним капацитетима производи, прода јер нема потражње на тржишту. На овај начин ћемо смањити губитке - каже председник Скупштине железаре.

Колико ће српски произвођач челика стајати, засада се не зна. „Новости“ сазнају да Радни тим за Железару разматра две опције - да производња стоји 15 или 45 дана.

БЕЗ КОМЕНТАРА У ЖЕЛЕЗАРИ Смедерево кажу да немају званичне коментаре на најаве о заустављању производње, и да је за све информације надлежна Влада Србије.

Упућени, ипак, тврде да се пећ неће задувати до септембра.

- Држава је у финансијском колапсу, и ово је очекивана одлука. Пара за сировине неима, и производња ће сигурно стајати до септембра и истека тендера - тврди председник Уједињених синдиката „Слога“ Жељко Веселиновић.

Понуда „Доњецк стила“ о оснивању конзорцијума, у коме би Украјинци обезбедили сировине и тржиште, а држава ремонт друге пећи, мораће да чека истек рока за тендер.

- Такви договори су само бацање прашине у очи, и нису законити док тендер траје. Радна група је у нелегалном статусу до формирања нове владе. Купаца за челичану тренутно нема, а сва је прилика да их неће бити ни у септембру, и да ће железара остати у рукама државе. Нова влада мораће хитно да заузме став о судбини фабрике - сматра председник синдиката „Слога“.

Упућивање радника на плаћена одсуства почеће од 1. јула, а процене су да ће из фабрике отићи око 5.000 радника. Остаће тек неколико стотина радника који ће дежурати и обезбеђивати постројења, каже председник „Слоге“.

Железара Смедерево је у 2011. години, док је била под управом „Ју-Ес стил Србија“, направила губитак од чак 16 милијарди динара. Колики су губици начињени од тренутка када ју је држава преузела, нико не може поуздано да каже.

Према проценама, свака производња испод 100.000 тона месечно ствара губитке, а железара је месецима на нивоу 40.000-70.000 тона.

Железара је од краја јануара у државном власништву, када ју је Влада откупила за један долар од „Ју-Ес стила“. Влада је недавно по други пут продужила рок за проналажење стратешког партнера за Железару за још три месеца, односно до 10. септембра, јер није било понуде за куповину.

Евростат: У Србији скупи храна, одећа, електронски уређаји

Танјуг

У Србији су цене на 57 одсто европског просека, што је пет одсто више него пре две године, просечне зараде су готово најниже, а храна је јефтинија само у Албанији, Румунији, Бугарској, Пољској и Македонији

БЕОГРАД - У Србији су цене на 57 одсто европског просека, што је пет одсто више него пре две године, просечне зараде су готово најниже, а храна је јефтинија само у Албанији, Румунији, Бугарској, Пољској и Македонији, показали су данас објављени подаци европског завода за статистику Евростата.

Србија је изнад европског просека и по цени одеће и електронских уређаја, које су скупљи него у много богатијим државама, попут Француске и Италије.

У Србији су, од 37 земаља које су обухваћене истраживањем, далеко јефтинији струја, гас и друга горива, алкохолна пића и цигарете.

Исте цене као Србија, на 57 одсто европског просека има и Босна и Херцеговна, а ниже су само Албанији, Бугарској и Македонији.

За куповину су у Европи, најскупље Швајцарска и Данска, а најјефтинија је Македонија, показују подаци Евростата.

Грађевинари траже посебно министарство

Т. С.

Неимари припремили предлог мера за нову Владу којима тражи и да се формира министарство које ће се искључиво бавити овим сектором. Омогућити равноправне услове тендера

ПРЕДСЕДНИШТВО грађевинара Србије припремило је предлог мера, које ће упутити мандатару за састав нове Владе Србије. Наиме, неимари захтевају да се формира посебно министарство грађевине и грађевинске индустрије Србије. Пошто су грађевинске фирме локомотива привреде наше земље, неопходно је да постоји министарство које ће се искључиво бавити овим сектором. Такође, грађевинари траже да се формира и развојна банка, која ће издавати валидне гаранције за наступ наших неимара у земљи и иностранству.

- Услови тендера где је држава инвеститор морају да буду такви да и наше фирме могу равноправно са странцима да се такмиче за посао - каже Горан Родић, секретар Удружења за грађевинарство Привредне коморе Србије. - Сада је ситуација таква да се на великим пројектима ангажују странци пошто су домаће фирме већ у старту дисквалификоване због услова које реално не могу да испуне. Дакле, тендери за главне извођаче морају да буду прилагођени и домаћој оперативи, а не да их странци само ангажују као подизвођаче што нашим неимарима не доноси ни профит ни референце.

Грађевинари захтевају и да се порез на додату вредност плаћа тек пошто инвеститор измири обавезе према извођачу, а не као до сада по фактури. Неимари траже и да им се репрограмирају дуговања према јавним предузећима и банкама, а то се посебно односи на произвођаче грађевинских материјала, који највише дугују „Србија гасу“.

ДАЖБИНЕ

Неимари траже и да се разне таксе и намети (парафискална оптерећења) сведу на минимум, јер у овом тренутку црно тржиште алармантно угрожава пословање фирми које легално раде.

УКОЛИКО НЕ БУДЕ ХИТНИХ РЕФОРМИ

За четири године цео буџет Србије одлазиће само за плате и пензије

Снежана Кривокапић

У односу на лане, само ове године ће дотације ПИО фонду из буџета бити веће за 56 милијарди динара, што одговара вредности изградње целог једног моста на Ади, са свим приступним саобраћајницама. Ако пензионери буду пристизали истим темпом, а запошљавање не буде драстично веће, већ за четири године ће цео републички буџет служити само да се исплате плате и пензије и ни динар неће остати за било какву инвестицију.

Држава мора улагати у развој: Све више пензионера, а мање запослених

Пошто такав сценарио није одржив јер ниједна држава која не улаже у свој развој не може ни да остварује привредни раст, реформа пензијског система требало би да буде први врх

кромпир с којим ће се суочити нова власт јер више нема времена за одлагање, сматрају саговорници “Блица”.

- Десет година смо појели. Да смо макар са озбиљнијом реформом почели пет година раније, данас би нам било много лакше. Зато са резевима морамо почети одмах - каже Драгољуб Рајић, члан УО Фонда пензијско-инвалидског осигурања, испред Уније послодаваца Србије.

Озбиљна реформа у првом реду значи подизање старосне границе за одлазак у пензију, те дужи радни стаж. Грађани Норвешке рецимо у пензију одлазе са 67, док ће са толико година одлазити у пензију и Немци 2029. иако су данас убедљиво најјача економија у еврозони и међу ретким у свету које криза није ни окрзнула. Предлог је да мушкарци у Србији одлазе у пензију са 65, а жене са 60, иако су оне бројнији део популације.

За разлику од богатих земаља у зони евра, у Србији је стање алармантно - средином деведесетих је учешће трансфера из буџета у приходима ПИО фонда било 14 одсто, да би ове године тај удео нарастао на 49,3 одсто или 290 милијарди динара. - Србија не може да развија своју привреду ако годишње две милијарде евра изгуби зато што мора да дотира Фонд ПИО. А ни тренд не постаје бољи јер је и демографска структура све неповољнија. Притом је просечна пензија све мања и све више опада у односу на просечну плату - каже Рајић.

У кабинету Јована Кркобабића задуженом у влади за социјалну политику кажу да “пензионери нису криви што нема више запослених”, те да убудуће треба инсистирати на строгој фискалној дисциплини пошто је сума неплаћених доприноса пола милијарде динара.

Економиста Миладин Ковачевић каже да би ПИО фонд могао из сопствених средстава, без захватања у буџет не само да редовно исплаћује пензије својим осигураницима, него и да остварује додатне приходе, што показује и студија коју је он урадио заједно са колегама окупљеним око Макроекономских анализа и трендова (МАТ) који издаје Економски институт.

- Потребно је створити услове да се ПИО фонд претвори у отворени инвестициони фонд који учествује на тржишту капитала. Он би, на пример, могао да буде идеалан купац трезорских записа и да на тај начин обезбеди делимично финансирање дефицита буџета, уз прибирање и додатних прихода новца - објашњава Ковачевић.

У случају да се држава определи за овакав фонд, он би учествовао у власничкој структури јавних и комуналних предузећа, док би један део ренти које би се убирале на бази нове земљишне политике такође ушао у његов портфолио, као и хартије од вредности које ће држава издати уместо новца за реституцију.

Козметичке измене ПИО фонда

Последњи предлог законских измена које је направио ПИО фонд и у које је “Блиц” имао увид предвиђају да се укупи

расходи смање за 13,2 одсто или 74,7 милијарди динара, док би се учешће дотација из буџета смањило на 41,6 одсто са садашњих готово 50 одсто. Цака је, међутим, у томе што би из буџета и даље иста сума одлазила на пензионо-инвалидско осигурање - само не преко ПИО фонда већ преко разних министарстава надлежних за здравствену заштиту пензионера, исплаћивање накнаде за туђу негу и помоћ и исплату пензија војним и пољопривредним осигураницима.

- Овакве измене не доводе до суштинске одрживости пензијског система. То није решење које ће довести до стварних повећања прихода ПИО фонда и смањивања дотација из буџета - каже Миладин Ковачевић.

Рехабилитациони центари ПИО Фонда вреде око пола милијарде евра

Тањуг

Вредност 30 рехабилитационих центара ПИО Фонда, за чију обнову држава нема пара, процењује се на око пола милијарде евра и извесно је да постоје стратешки партнери који би инвестирали у њихов развој.

Председник Радне групе за реструктуирање Фонда ПИО Славенко Гргуревић рекао је да се ради о 30 рехабилитационих центара, чија се вредност процењује на око пола милијарде евра, и додао да не постоје прецизне процене колико би Фонд ПИО могао да приходује од рехабилитационих центара, ако над њима докаже право својине.

Извесно је да постоје стратешки партнери који би инвестирали у њихову обнову и развој, казао је он.

"Ти центри, ма колико Фонд улагао раније у њих, нису сви у сјајном стању, али је извесно да је то две деценије уназад највећи бизнис у свету и да би Фонд врло једноставно могао да нађе стратешке партнере вољне да уђу са њим у посао и да их оспособе за рад", сматра Гргуревић.

Он је истакао да међу рехабилитационих центрима, над којима Фонд доказује право својине, постоје и они који су у одличном стању, попут Меркура у Врњачкој бањи, али и у другим сада већ надалеко познатим бањама.

"Не мора Фонд у све да улаже, нити он има сада пара за то, али зато у иностранству постоје стратешки партнери који би за то били заинтересовани", оценио је Гргуревић. Како је додао, не само да ће рехабилитационе центре моћи да користе осигураници, већ би и Фонд по том основу могао да оствари значајан приход што би, у перспективи, могло да утиче на смањење дотација из буџета.

"Управо се ради на проценама колико би Фонд могао да приходује ако поврати сву имовину", указао је Гргуревић, подсетивши да су страни стучњаци као највеће благо у Србији означили природне ресурсе, а на прво место ставили бање.

Да српске бање имају потенцијал показују и статистички подаци, које су пренели медији, а према којима је у прва три месеца ове године број страних гостију повећан за 19 одсто у односу на исти период 2011.

Фонд ПИО се ове године одлучио за покретање судских поступака за утврђивање права својине над рехабилитационим центрима која су градјена његовим средствима, као и у свим имовинско-правним односима где је угрожено и нарушено имовинско право Фонда.

Министарство трговине испитује узроке раста цена

Тањуг

Министарство пољопривреде и трговине детаљно анализира поскупљења хране у Србији у јуну, како би утврдило шта је изазвало раст цена, а након прикупљања релевантних података реаговаће у делокругу својих надлежности, изјавио је државни секретар у том министарству Владимир Матовић.

Према његовим речима, у јуну је у односу на почетак године поскупело уље од 2,47 одсто до 11,74 одсто, свињско меса од 23,77 одсто до 29,78 одсто, јунеће од 8,45 до 17,64 одсто, а пилетина од 17,74 одсто до 26,13 одсто.

Повећана је и цена одређеног броја производа виших степена прераде која могу бити последица промене курса динара у односу на евро због већег учешћа увозних сировина, док у случају производње засноване на домаћим компонентама економског оправдања за повећање цена нема, оценио је Матовић.

"Министарство ће и убудуће, као што је то радило и до сада, у случају кад тржиште није у могућти да успостави економски оправдану равнотежу, интервенисати на основу својих законских овлашћења како би отклонило тржишне аномалије и заштитило, пре свега, најугроженије слојеве становништва", поручио је државни секретар.

Он је је указао и да значајну улогу у уређењу тржишних односа има Комисија за заштиту конкуренције, која је надлежна за санкционање злоупотребе доминантног положаја на тржишту.

Матовић је навео и да тржишни инспектори перманентно контролишу тржишно поступање и да је у претходних шест месеци спровела 10.018 контрола трговачких маржи.

Влада Србије крајем децембра прошле године уредбом је ограничила трговачку маржу за основне животне намирнице на десет процената и то за брашно тип 500, шећер, уље, свеже месо, слатководну рибу, млеко и јогурт. Рок важења уредбе је шест месеци, до 30. јуна.

Ђелић: Србији неопходна подршка ММФ-а

Тањуг

Консултант Европске банке за обнову и развој (ЕБРД) Божидар Ђелић изјавио је да ће Србија морати да спроведе дубоко прилагођавање јавних финансија или уз подршку Међународног монетарног фонда (ММФ) или без њега, али искуство је показало да на бази једног доброг програма учешће Фонда даје на кредибилитету.

Ђелић је упозорио да Србија има јаз у јавним финансијама од милијарду евра у овој и следећој години. За шест месеци изгубила је око 1,5 милијарду евра девизних резерви, постоји велики јаз у пензионом систему од две милијарде евра, а вероватно још око милијарду евра у здравственом систему.

- Уз све то Србија има неравнотежу на спољном плану већу од било које земље у окружењу, јер је дефицит текућег плаћања прошле године био девет одсто бруто домаћег производа (БДП), док су наши конкуренти имали или суфицит, попут Бугарске или дефиците који нису били већи од два до три одсто БДП-а - навео је Ђелић.

Он каже да аранжман с ММФ-ом итекако вреднују они који могу бити финансијери развоја Србије.

- ММФ није довољан да обезбедимо раст, за то морамо да обезбедимо наше ресурсе, нашу машту и енергију, да идентификујемо места где можемо инвестирати, да унапредимо функционисање наше државе по дубини и на нивоу макроекономије, предочио је Ђелић.

Министарство финансија: Држави не прети банкрот

БЕОГРАД – Министарство финансија саопштило је данас да не постоји било који основ да се износе ставови да Србији прети банкрот или криза јавног дуга.

Поводом појединих навода у медијима да држави прети банкрот, односно да се доводи у питање исплата социјалних давања грађанима, Министарство финансија је указало да Влада редовно извршава све обавезе попут плата, пензија, социјалних давања, трансфера осталим нивоима власти, као и остале обавезе, укључујући и недавну исплату рате старе девизне штедне вредне више од 200 милиона евра, а што ће наставити да чини и у наредном периоду.

У саопштењу се наводи да је економска ситуација у земљи озбиљна и условљена економском кризом у Европи, због чега је ревидиран раст БДП-а у овој години са 1,5 на 0,5 посто.

„Међутим, не постоји било који основ да се износе ставови да Србији прети банкрот или криза јавног дуга, пошто је познато да Србија спада међу ниже задужене земље Европе којој је у току кризе повећан и потврђен кредитни рејтинг”, нагласило је Министарство финансија.

При томе је неопходно да и нова влада настави са одговорном економском политиком, спроведе консолидацију буџетског дефицита и настави сарадњу са ММФ-ом, јер само на тај начин Србија може одговорити економским изазовима које носи период пред нама и створити услове за повећање животног стандарда грађана, каже се у саопштењу.

Стога је важно и да се нова Влада формира у што краћем року, пошто постојећа у техничком капацитету није у могућности да доноси одлуке и спроводи програме од значаја за економски опоравак земље, наведено је у саопштењу Министарства финансија.

Танјуг

Челична криза гаси железару

Од 5. јула на тихи ход биће стављена и друга висока пећ смедеревске челичане, а за њом ће до 10. јула стати и траке у топлој ваљаоници, сазнаје „Политика“

Смедерево – Вишемесечно „вештачко дисање“ које је држава покушала да удахне смедеревској железари није помогло некадашњем гиганту да преживи челичну кризу и одлазак бивших власника. Након пет месеци држава је затегла кесу и донела одлуку да до даљег заустави нерентабилну и већ посусталу производњу.

Од 5. јула на тихи ход биће стављена и друга висока пећ, а за њом ће до 10. јула стати и траке у топлој ваљаоници, сазнаје „Политика“. Овим ће стати комплетна производња у смедеревској челичани јер је прва пећ угашена још прошлог пролећа, одлуком Ју-Ес стила. Око пет хиљада радника остаће без посла и биће упућено на принудне одморе са 60 одсто од плате.

Тињање високе пећи у фабрици ће обезбеђивати мање од 500 радника. Остали ће се за две недеље наћи у небраном грожђу јер, за разлику од фебруарског распуста, овај прекид производње може да потраје и питање је када ће гвожђе поново потећи из пећи у Смедереву.

Да ли ће 10. септембра неки купац закуцати на врата железаре велики је знак питања. Од исхода тендера, који је два пута продужен, умногоме зависи и повратак радника у погоне. До тада је извесно да ће морати да се одмарају јер сиљење производње прави велике губитке у време када ни то мало гвожђа што произведе фабрика нема где да пласира.

– Било је јасно и пре два месеца да ће до овога доћи. Фабрика до септембра сигурно неће радити јер је држава у финансијском колапсу, без правца и кормилара, а шта ће бити после нико не зна. Ово је један вид уштеде јер највише кошта финансирање производње која је скупља од финалног производа. Остаје нам да се надамо да ће у међувремену бити формирана нова влада и да ће нешто предузети са железаром – каже за „Политику“ председник синдиката „Слога“ Жељко Веселиновић.

Радници поново преживљавају агонију. Летњи одмор, сва је прилика, пресешће већини њих.

– Знали смо да нам се не пише добро, очекивали смо овакав сценарио, али смо имали неки промил наде. Сада ни тога нема. У паници смо за голи живот. Питамо се шта је следеће и докле ће држава да нам даје и ових 60 одсто. Страхујемо да останемо и без тога а, како ствари стоје, и то може да нас задеси ускоро – очајан је један од краниста у железари.

Страх овог радника дели цело Смедерево. Двадесетак хиљада душа, радника железаре и њихових породица, директно зависе од фабрике, а заустављањем погона тоне и остатак града. Од железаре зависи комплетна локална привреда и јавне службе, а колапс у Смедереву не би остао само у оквирима тог града.

Спекулације да је један од потенцијалних купаца, „Доњецк стил“, држави понудио модел конзорцијума, за сада су неосноване и представљају додатну лажну наду за раднике, тврди Веселиновић.

– Док траје тендер незаконито је да држава преговара било с ким, тако да су ово само спекулације. То би било боље од затварања, али питање је колико је то озбиљна прича – додаје Жељко Веселиновић.

Тендер за стратешког партнера „Железаре Смедерево“ продужен је до 10. септембра јер до истека претходног рока, 11. јуна, није стигла ниједна обавезујућа понуда.

„Железара Смедерево“ је од краја јануара у државном власништву пошто ју је Влада откупила за један долар од Ју-Ес стила који се због губитака повукао из Србије.

О.Милошевић

Поспремање јавног сектора

Ако нови премијер почне мандат са реформама јавних предузећа, добиће подршку из Брисела и Вашингтона, али и од страних инвеститора

Није никаква тајна да ће будућа влада морати да се позабави реформом јавних и државних предузећа. Мотив за овај посао је јасан: уштеде у државном буџету, као и укупно повећање ефикасности привреде. Ако то буду први потези будућег премијера, упућени тврде да

ће он моћи да рачуна на подршку из Брисела, али и из Вашингтона, где столују и ММФ и Светска банка, на шта потенцијални страни инвеститори не би остали равнодушни.

Милојко Арсић, уредник „Кварталног монитора” сматра да је либерализација инфраструктурних и комуналних делатности, изузев природних монопола, пожељна чак и у случају ако држава не намерава да приватизује јавно преузеће. Да је то корисно за грађане потврђује пад цена и боље услуге мобилне телефоније, као и примена споразума о отвореном небу.

Која предузећа приватизовати, када и како?

– Начелан одговор је да треба да буду приватизована предузећа која не обављају делатност која има карактер природног монопола – одговара Арсић. – У случају ако само део делатности предузећа има карактер природног монопола, онда треба оснивати различита предузећа, са одвојеним деловима који могу да послују у условима конкуренције од оних који имају карактер природног монопола.

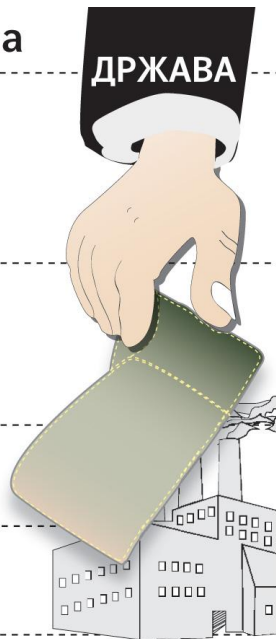
Велика јавна и државна предузећа

а) Јавна предузећа која обављају услуге од општег значаја и послују у оквиру регулисаних тржишта под (претежно) монополским условима (ЕПС, Железнице Србије, Путеви Србије, Србијагас, ПТТ Србија) са око 80.000 запослених

б) Велика државна предузећа која послују у конкурентским индустријама (Телеком, Галеника, Јат, Сартид, Скијалишта Србије) и др. У овој групи је око 40 предузећа са око 33.000 запослених

– Седам од дванаест највећих јавних и државних предузећа забележила су губитке од 343 милиона евра у 2010. години

– Локална јавна предузећа. У овој групи је око 650 предузећа са око 70.000 запослених. Најбитнија су локална комунална предузећа

Извор: М. Арсић „Реформе државних и друштвених предузећа”

Б. Кнежевић

Према његовом мишљењу, држава не треба да приватизује сва предузећа која послују у условима конкуренције. У неким случајевима могуће је да држава остане власник, али је тада неопходно да се изврши либерализација делатности, као што је производња електричне енергије или железнички превоз.

– Неспорно је да би требало приватизовати „Телеком”, „Јат” и „Галенику” – сматра Арсић. – Такође, не постоје економски, а ни други аргументи против приватизације „ЈП Подземна експлоатација угља” или локалних предузећа која се баве дистрибуцијом гаса, медијским услугама и слично. На другој страни, извесно је да пренос струје, железничка инфраструктура, „Пошта”, „Путеви Србије”, водоводна и канализациона мрежа не би требало да буду приватизовани, јер је реч о типичним природним монополима. За већину других јавних предузећа, као што су „Електропривреда Србије” (ЕПС) и „Железница Србије”, постоје аргументи и за приватизацију и против ње.

У случају ЕПС-а, по Арсићевом мишљењу, могућа је и делимична приватизација једне или неколико електрана, а да преостале остану у државном власништву. Међутим, у случају

производње струје и железничког превоза, изгледа да је важније да се изврши либерализација делатности него приватизација јавних предузећа која у њима послују. При том је важно да постоји ефективна либерализација, што би у случају електропривреде значило да постоји више власнички независних произвођача струје.

Према његовом мишљењу боље је да Аеродром „Никола Тесла” остане у државном власништву, али да се из предузећа издвоје све споредне делатности.

И сарадници Економског института су понудили све основне елементе заокруженог концепта реформи јавног сектора. Полазе од става да су корените реформе једини пут ка оздрављењу српске привреде.

– Опадање вредности динара, висока инфлација, исто такви дефицити, само су последица неререформисане привреде. Не може се очекивати трајна стабилизација и постојана развојна путања без озбиљне реформе јавног сектора – потписују Стојан Стаменковић, Миладин Ковачевић и Махмуд Бушатлија.

Када је реч о јавним, државним и комуналним предузећима, ови економисти сматрају да она морају да се корпоративизују претварањем у акционарска друштва, која ће после консолидације бити листирана на Београдској берзи. Професионализација управљања и пословна консолидација морају прво изнаћи све унутрашње резерве како би се елиминисали губици. Следећи корак мора бити јасно разграничење између инфраструктуре и услуга и производње, са друге стране, што ће отворити пут укидању монопола.

– Реформа мора довести до потпуне деполитизације управљања јавним предузећима, до системске елиминације злоупотребе политичког положаја и корупције која из тога произилази – изричито су сарадници Економског института.

Они указују да је један од најважнијих циљева реформе јавних предузећа стварање изворних прихода фондовима обавезног социјалног, здравственог и пензијско-инвалидског осигурања. Социјални фондови би остваривали приходе од дивиденди по основу акција јавних, државних и комуналних предузећа, које ће им држава пренети у власништво.

А.Микавица

Због две плате на улицу?

Запослени у Фабрици аутобуса "Необус" у понедељак ће одлучити како ће наставити штрајк, јер упркос обећањима да ће им ове седмице бити исплаћене две зараде, нису добили ни пару.

Штрајкачи у "Необусу" у понедељак одлучују о начину остваривања својих права

Председник синдиката запослених у металском комплексу Новог Сада Новак Васић казао је да ће Штрајкачки одбор "Необуса" у понедељак донети одлуку да ли ће око 220 радника изаћи на

улицу. Од изласка су одустали прошле седмице, када је Штрајкачком одбору из Покрајинског секретаријата за рад и запошљавање и из Развојне банке Војводине обећано да ће радници “Необуса” примити две плате крајм ове седмице.

- Имали смо више састанака у Покрајинској влади, а разговарали смо и са званичницима у Градској кући, али нисмо добили ништа осим обећања - казао је Васић.

Штрајк у “Необусу” траје већ два месеца, запосленима се дугује осам зарада. Синдикат решење види у спајању “Необуса” са Градским саобраћајним предузећем. Мишљења су да би “Необус” био од користи градском превознику, јер би ГСП имао свог произвођача аутобуса. Такав пример показао се као добар у Нишу, где предузеће “Ни бус” ради за нишког превозника, као и у Београду - тамо “Икарбус” прави аутобусе за градског превозника.

Међутим, да би се идеја реализовала потребно је одузети право управљања акцијама већинском власнику, а у предузеће би требало увести стечај. Развојна банка Војводине је највећи поверилац “Необуса” а дуг износи око пет милиона евра, па би о покретању стечаја банкарски требало да одлуче. Фабрика је у поседу бизнисмена из Саудијске Арабије Мохамедалија Маграбија, који је фирму купио на аукцији 2004.

Јуче нисмо успели да успоставимо контакт с покрајинским секретаром за рад и запошљавање Мирославом Васином, који је у ранијим изјавама наводио да се чине напори да се запосленима у “Необусу” помогне.

З. Делић